

Lisseweghe's Toren.

Lente 1926.

Eenmaal Brugge voorbij lijnt het land in groote rust uit. Hoe nader de zee hoe meer men de boomen naar het Zuid-Oosten ziet overhellen, als trokken zij het hoofd in voor den zeewind die over het land rent en zijn dwingende kracht laat voelen.

Hier en daar ligt een groote hoeve, omringd van bloemende boomen. Rechts, in strakke snede de blonde barm van 't Zeekanaal. Een hooge stoomboot glijdt, zwartpluimend, als een kracht, naar de torenstad ; één slechts.

't Veie land ligt blond en grijs te wachten met omploegde welven naar teelkrachtige zomerwarmte, dragend in zijn schoot de rijke wonderen der natuur.

Voorzichtekes rijdt de bommeltrein verder en weldra krijg ik den bruinen blok van Lisseweghe's beroemden toren in 't zicht.

Die mooie, vierkante klomp steen staat daar als een stoer zinnebeeld van vóóreeuwsche verbeeldings- en bouwkracht. Als een zware galm overdreunt hij 't vlakke land en 't oog blijft er aan gebonden als aan de schoonheid van een verre verleden.

De toren is zoo breed dat op zijn platten kop een paard met kar gemakkelijk draaien kan.

Hier leefde eens, als onderpastoor, Amaat Vyncke, die fraaie, stalen man, die vuur in 't lichaam had en zoo'n warm-milde uiting gaf aan zijn grootsche, doch precose levenskracht.

Amaat Vyncke, die zijn parochianen ter feeste leidde, uren ver, naar een Vlaamsch dorp en hen des avonds den laatsten trein deed missen om met hen, door den nacht, en over Vlaanderen zijn strijdlieders te doen weergalmen ; Vyncke, die 't bed te zachte vond en liever, er naast, op den vloer ging slapen ; Vyncke, die trouwe, groote Vlaming die zoo menig harte in 't West-Vlaamsche van liefde voor de Vlaamsche beweging deed kloppen.

Wie meer van dezen reinen, taaien man wil weten moet pastoor Verriest's «Koppen» eens ter hand nemen, daar zal hij in die frische, bloemrijke, krachtige tale van den pastor van te lande hooren wat voor een buitengewoon mensch die Vyncke was en hoe hij in 't verre tropische land bij blekkenden vuurgloed, zijn eigen milde kracht voor 't Goede uiteensloeg en viel.

Maar hier te Lisseweghe onderpasteerde hij en in zijn parochie moest er muziek en leven zijn. Hij leerde de boeren de zwarte noten ontcijferen, hij onderwees hen en weldra was er geen Zon- of mesdag meer of de straten en de wegels van Lisseweghe weergalm-

den van al dat vroolijk kopergedreun. Er was veel blijheid en geestdrift en, onderpastoor Vyncke, daar mocht geen enkel kwaad van spreken of hij kreeg al de boerenvuisten, van uren in de ronde, onder zijn neus.

Bij den bisschop had men hem echter in een valsch daglicht gestoken en er kwam verbod dat 't muziek van Vyncke niet meer in de straten der gemeente mocht spelen.

— Goed, zei de onderpastoor.

Hij klom met zijn boerenvolk boven op Lisseweghe's toren en de muziek helmde nu nog eens zoo verre en zoo luid.

Tot driemaal toe kreeg de onderpastoor een vermaning, maar hij hield zich steeds aan de letter van 't gebod, tot ten allerlaatste hij naar 't bisdom ontboden werd waar de bisschop, in eigen persoon, tusschen vier oogen, hem zijn zaligheid zou inpeperen.

En toen hij Mgr Faict verliet en door Brugge's straten naar 't station ging, ontmoette hij toevallig Mgr Van Hove, die van de zaak afwist en met een fijn glimlachje hem vroeg :

— Hebt ge 't gekregen ?

— Ja, ik, antwoordde Vyncke, en 't zit hier nog.

Dit zeggend sloeg hij op zijn binnenzak waar een heele hoop geld in rammelde.

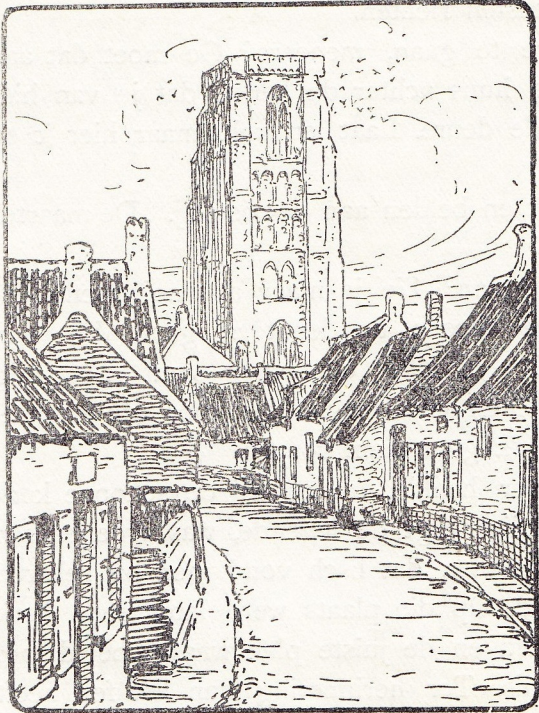
Hoe het gekomen was, kon niemand uitleggen. Maar Vyncke, die, een afstraffing tegemoet liep, had met den bisschop zoo mooi over de nooden en verlangens van zijn buitenmensen en hun muziek gepraat dat hij met de goedkeuring van zijn overste en driehonderd frank ondersteuning voor zijn muziek kon afreizen.

Bij Lisseweghe ligt een groote schuur, laatste overblijfsel der machtige abdij ter Doest, waar broeder Willem Van Saeftinge eens leefde en ter Groeningerkouter toog om daar, voor het volksrecht, Robert d'Artois den genadeklop te geven.

'k Dacht aan dien wonderbaren broeder, op 't juiste oogenblik uit zijn abdij gedreven om zijn volk ter wille te zijn en zijn naam in de geschiedenis door een daad te vereeuwigen. 'k Dacht aan het lijden van ons volk, steeds door grooten gesard en verdrukt ; aan zijn strijd van heden ; hoe het na eeuwen verdrukking onverbasterd bleef, taai, trouw, eerlijk en Vlaamsch.

Ik kijk door 't raampje en zie in den vallenden staalavond van heldere luchten, naast het Zeekanaal, een uitgestrekte fabriek met rookende schouwen, vlammeende ovens en krijg een visioen, uit het Walenland, van zwart bebalkte duisternissen en smokende, rookende, stinkende wolken.

Zal ook Vlaanderen weldra aldus worden en de strijd om den broode alle plekjes innemen, waar thans vrije luchten ruimte en gezondheid geven ?

Toren van Lisseweghe.

LODE OPDEBEEK

OP REIS IN VLAANDEREN

Menschen. Dieren. Steden. Dorpen. De Zee.

Pentteekeningen van Edmond Van Offel.

TWEÊDE UITGAVE

L. OPDEBEEK .— UITGEVER — ANTWERPEN
1930

Inhoudstafel.

	Blz.
Van Brussel naar De Panne	5
Van De Panne naar Ieper	13
Ieper	19
In 't land van Brugge	28
Lisseweghe's toren	38
Knocke	40
Een plezierreisje met muziek	53
Naar Audenaerde	59
Naar Kortrijk en verder	73
Het herstelde Ieper	87
Langs de wegen	97
Een beroerde nacht	104
Varkenskermis	112
Panem et Circenses	126
Terug aan Zee	129
Huistoe	138